

Ģenētiski modificēta pārtika

Ģenētiski modificēti
organismi (ĢMO) ir dzīvie
organismi, kas ir pārveidoti
ar citu organismu ģēnu
palīdzību.

-
- ▶ Līdz šim izplatītākie ĢM augi galvenokārt bija soja un kukurūza, taču šobrīd jau pasaulē pārtikā plaši izmanto arī ĢM rīsus un rapsi.
 - ▶ Ģenētiski modificētā pārtika ir pārtika, kura satur ĢMO vai to sastāvdaļas, piemēram, ģenētiski modificēta sojas eļļa, sojas milti, šokolāde ar ĢM soju, u.c.

-
- ▶ Neviens vēl droši nezina, kā ģenētiski modificēta pārtika, kas mūsu ēdienkartē parādījusies pavisam nesen, ietekmēs cilvēku veselību. Īpaši tas attiecas uz slimībām, kas var parādīties pēc daudziem gadiem vai tikai nākamajām paaudzēm.

Kādi ir ĢMP riski?

Daži potenciālie veselības riski, ko var izraisīt
ģenētiski modificētu augu lietošana pārtikā:

- jaunu alerģiju izraisošu vai toksisku vielu parādīšanās vai nevēlamo vielu koncentrācijas palielināšanās;
- vitamīnu un citu vērtīgo uzturvielu samazināšanās;
- pret antibiotikām rezistentu mikroorganismu izplatīšanās;

- ❑ cilvēku un dzīvnieku imūnsistēmas darbības traucējumi;
- ❑ lielāks pesticīdu atlieku daudzums pārtikā un vidē;
- ❑ auglības mazināšanās.

Kā atpazīt ĢMP

▶ Genētiski modificētai pārtikai marķējumā ir jābūt norādei:

▶ „ražots no ģenētiski modificēta....”

vai „satur ģenētiski modificētu”

(ja produkts satur vismaz 0,9% ĢMO, tad marķējumā obligāti tas ir jānorāda).

Diemžēl pagaidām dzīvnieku produkti, kā piens, olas un gaļa, ja lopu vai putnu baroti ar ĢM lopbarību, nav jāmarķē. Latvijā ar ģenētiski modificētu soju konvencionālajās putnu audzētavās un olu ražotnēs tiek barotas vistas.

Ģenētiski modificētā pārtika Latvijas veikalos:

▶ Augu eļļas

(lielākā daļa ražotas no ģenētiski modificētām sojas pupiņām) („Augu”, „Brolio”, „Coroli”, „Daba”, „Dolores”, „Fiesta”, „Lauku”, „Mājas”, „Olio”, „Omili”, „Optim līnija”, „Perla”, „Pernes”, „Rolnik”, „Saimes”, „Sievu”, „Tautas”, „Valdo”, „Virtuosso”)

▶ Margarīns no sojas vai rapšu eļļas („Optima līnija”)

▶ Konditorejas un gaļas izstrādājumi no sojas

▶ Konservēta kukurūza

▶ Produkti, kuru sastāvā ir augu eļļa

(jo tā lielākoties ir ražota no ģenētiski modificētām sojas pupiņām)

Latvijā atļauts tirgot arī šādus produktus
no ģenētiski modificētām izejvielām:

- ▶ **Saldējumu un šokolādi**
- ▶ **Kukurūzas miltus un putrimus**
- ▶ **Alu no kukurūzas**
- ▶ **Pārtikas piedevas no kukurūzas**
- ▶ **Cukuru**
- ▶ **Kokvilnas eļļu**

Nav atļauts tirgot šādus ģenētiski modificētus produktus:

- ▶ **Tomātus**
- ▶ **Rīsus**
- ▶ **Kartupeļus**
- ▶ **Dzīvniekus, tostarp zivis**

Avots: Zemkopības ministrija, Pārtikas un veterinārais dienests

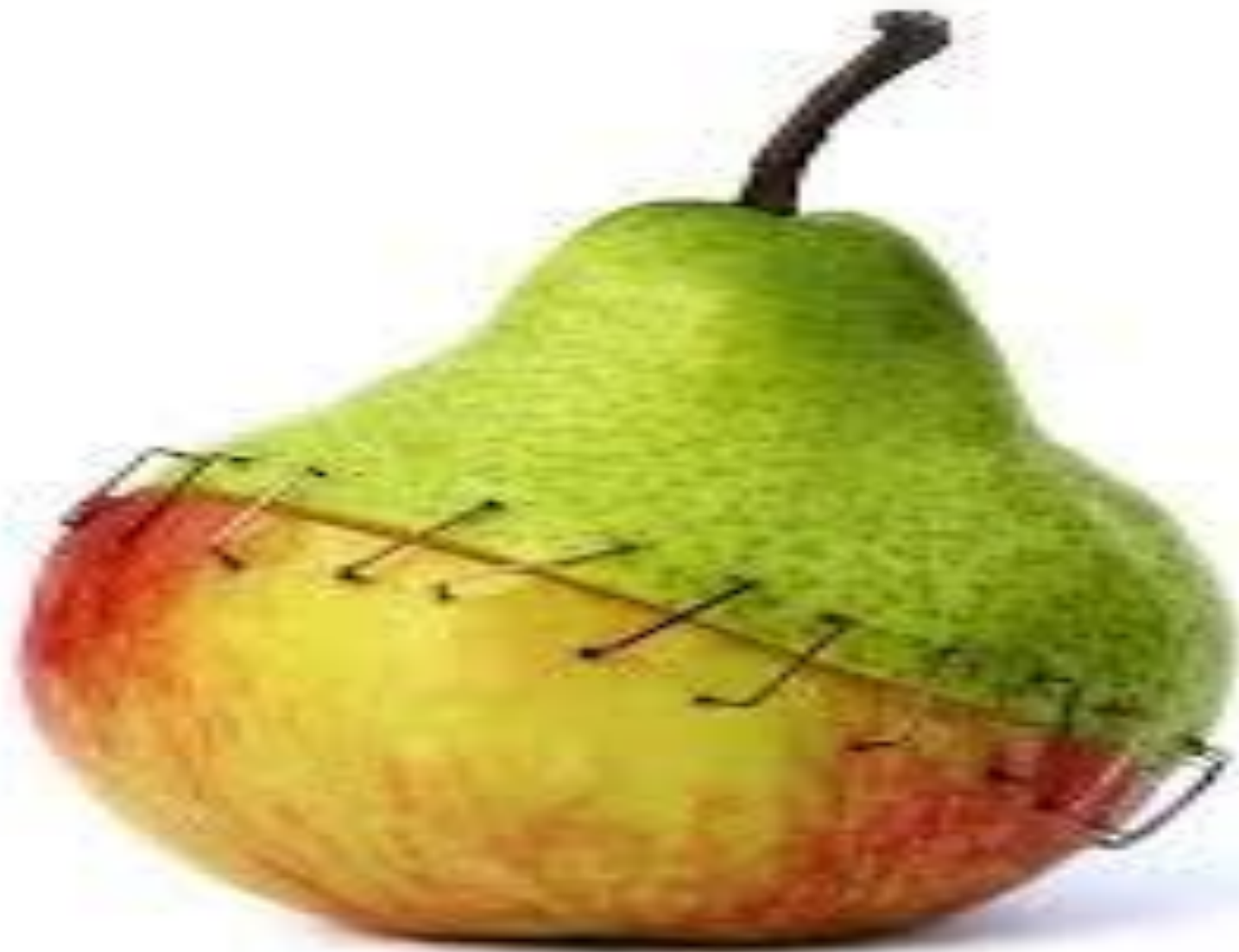
brīvs
NO
GMO

<http://neogeo.lv/?p=5838>

GMO?

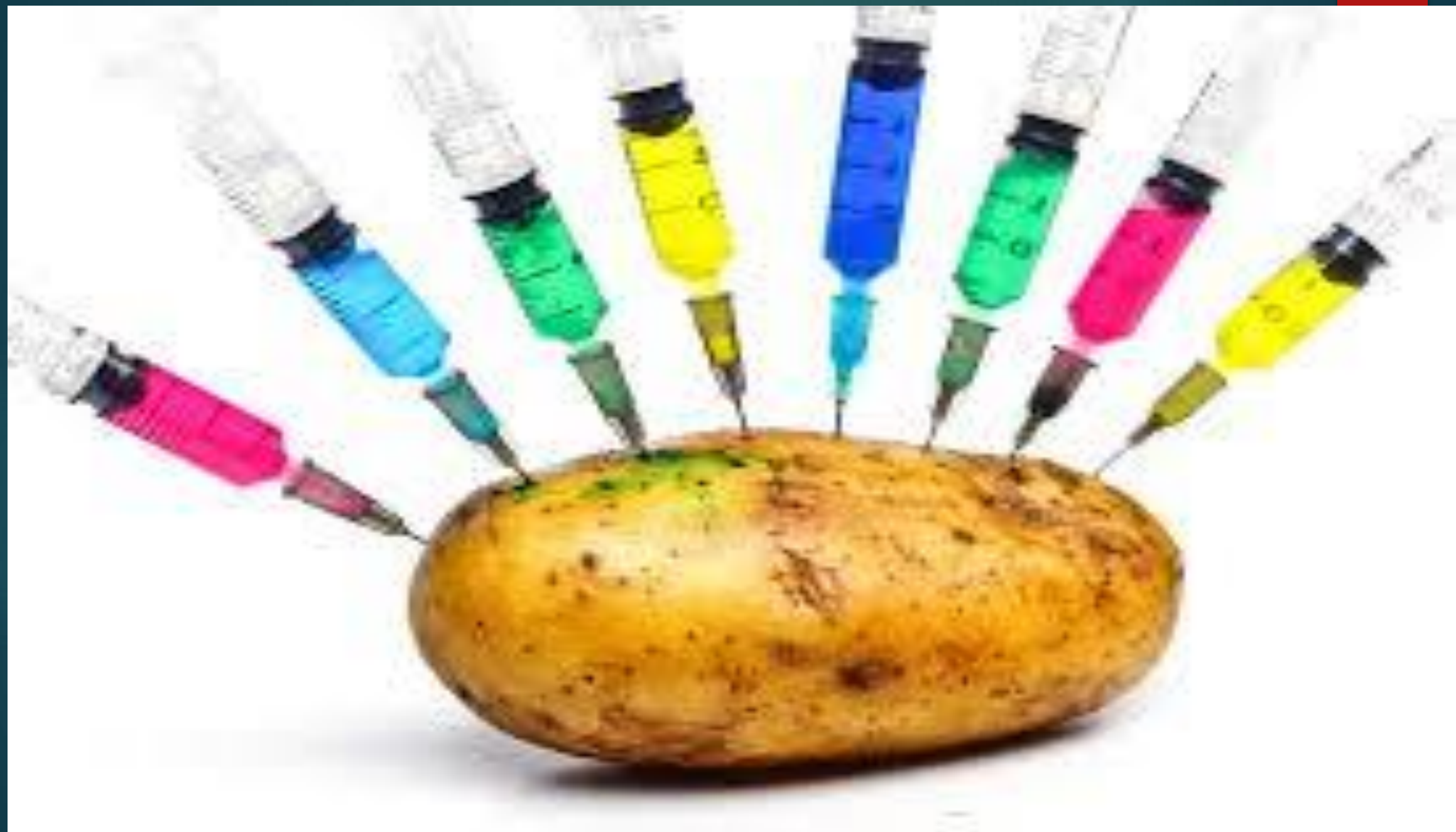

Buklets «Vai tavš ēdiens ar tevi koketē?»

- ▶ Zemes draugi laiduši klajā jaunu informācijas materiālu patērētājiem par ĢMO un pārtiku, kas satur ĢMO. Šajā bukletā var atrast atbildes uz jautājumiem, kurus cilvēki visbiežāk uzdod, uzzinot par ĢMO:

Kas ir ĢMO? Ko nozīmē „ģenētiskā modifikācija“? Kāds tam sakars ar ēdienu? Kā atpazīt ĢMO pārtiku?

- ▶ Šis buklets ir lielisks palīgs ikvienam, kurš nevēlas savā ēdienkartē iekļaut ĢMO saturošus produktus - tajā iekļauts neliels špikeris no ĢMO brīvas pārtikas iegādē!

planētai, cilvēkiem,
nākotnei

**Latvijas
Zemes
draugi**

Latvijas Zemes Draugi ir daļa no pasaules lielākās
vides sabiedriskās

organizācijas, kas apvieno 77 valstu pārstāvjus
vairāk kā 5000 vietējās

organizācijās.

Ar vairāk kā 2 miljoniem biedru un atbalstītāju
palīdzību visā pasaulē

mēs strādājam ar aktuālākajiem vides un
sociālajiem jautājumiem.

www.zemesdraugi.lv

<http://www.zemesdraugi.lv/lv/ko-mes-daram/gmo>

Stundas prezentāciju sagatavoja sociālo zinību **skolotāja Silvija Herca**

2015.gada 28. septembris